

NOTAT

1. februar 2012

11/07683-2

/tir-dep

Kommissionens statsstøtteresultattavle 2011

Resume

EU Kommissionen har den 1. december 2011 offentliggjort den årlige rapport¹, der viser hvor meget statsstøtte, de enkelte EU medlemsstater har ydet indtil udgangen af 2010. Rapporten er udfærdiget på baggrund af medlemsstaternes årlige rapporteringer til Kommissionen, og giver en oversigt over, hvorvidt medlemsstaterne opfylder Lissabon-målsætningen om mindre og mere målrettet statsstøtte. Rapporten viser, at statsstøtten i Danmark er faldet fra 0,9 pct. af BNP i 2009 til 0,8 pct. af BNP i 2010, når der ses bort fra den statsstøtte, der er ydet til at stabilisere det finansielle marked under krisen. Støtten til generelle formål udgør 97 pct. af den samlede danske støtte. Statsstøtten til stabilisering af det finansielle marked i Danmark, der af Kommissionen opgøres som det samlede udestående garantibeløb, udgjorde 12,2 pct. af BNP i 2010. Staten har på nuværende tidspunkt et positivt resultat af Bankpakkerne på 9,40 mia. kr.

Statsstøtte i EU og i Danmark

Den samlede statsstøtte i EU udgør 453 mia. kr. (61 mia. EUR) i 2010², hvilket svarer til 0,5 pct. af BNP. Den tilsvarende samlede danske statsstøtte udgør 14,5 mia. kr. (1,95 mia. EUR) eller 0,8 pct. af BNP, jf. tabel 1. Det danske niveau for statsstøtte er således over gennemsnittet for EU. Der er tale om et fald i forhold til 2009, hvor den danske støtte udgjorde 15,7 mia. kr. (2,1 mia. EUR) eller 0,9 pct. af BNP, jf. tabel 1.

Tabel 1: Støtteniveauet³ i EU-27 og Danmark (mia. kr.)

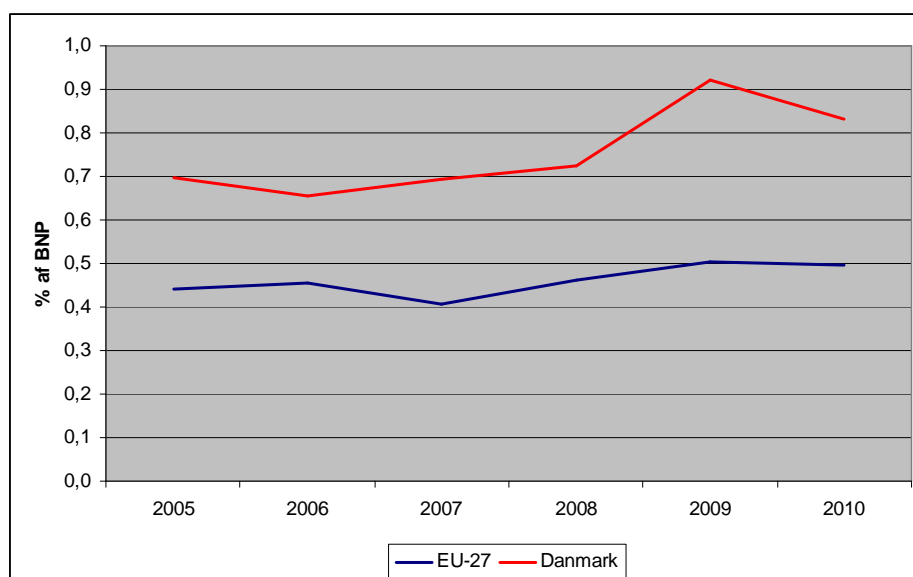
	Total støtte til ikke-kriserelaterede aktiviteter		Total støtte til kriseforanstaltninger (garantier, likviditet, kapitalkonstruktion og forringede aktiver)		Total støtte under 'Midlertidige EU-rammebestemmelser for statsstøtte'	
	Mia. kr.	Pct. af BNP	Mia. kr.	Pct. af BNP	Mia. kr.	Pct. af BNP
EU-27 2010	453,2	0,5%	8.211,6	9,0%	86,9	0,9%
Danmark 2009	15,7	0,9%	127,3	7,7%	0,0	0,0%
Danmark 2010	14,5	0,8%	212,5	12,2%	0,0	0,0%

Kilde: Europa-Kommissionens statsstøtteresultattavle 2011

¹ Statsstøtteresultattavlen omfatter al statsstøtte medlemsstaterne yder til virksomheder, som er anmeldt til og godkendt af Kommissionen, jf. Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde Art. 107 og 108.

² Eksklusiv støtte til kriseforanstaltninger og støtte til landbrug, fiskeri og transport

³ Eksklusiv støtte til landbrug, fiskeri og transport

Figur 1: Støtteniveauet⁴, 2005-2010

Kilde: Europa- Kommissionens statsstøtteresultattavle 2011

Hovedparten (97 pct.) af den danske støtte ydes til horisontale formål, fx. støtte til beskæftigelsesfremmende formål (67 pct.), støtte til miljø- og klimaformål (14 pct.) og støtte til forskning, udvikling og innovation (12 pct.). Dette er i overensstemmelse med Lissabon-målsætningen om, at der skal ydes mindre statsstøtte til specifikke sektorer i økonomien, og at støtten skal målrettes horisontale formål i EU's interesse.

Tabel 2: Støtteniveauet⁵ i Danmark 2005-2010 (mio. kr.)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Ændring i mio. kr. 2009-2010	Ændring i % 2009-2010
Total støtte (undtaget kriseforanstaltninger)	12.055	11.718	12.622	13.023	15.690	14.489	-1.201	-8%
Horisontal støtte	11.786	11.420	11.856	12.394	15.246	14.058	-1.188	-8%
- Beskæftigelse	6.390	7.295	7.547	8.397	9.525	9.666	142	1%
- Miljø- og klimaformål	4.286	2.820	2.982	1.974	3.692	2.109	-1.583	-43%
- Forskning, udvikling og innovation	244	426	512	1.060	1.161	1.709	548	47%
- Kultur	794	817	735	872	750	264	-487	-65%
- Andet horisontal støtte ⁶	72	63	81	91	118	310	193	164%
Sektorstøtte (ikke horisontal støtte)	269	298	766	629	445	431	-13	-3%

Kilde: Europa-Kommissionens statsstøtteresultattavle 2011

⁴ Eksklusiv støtte til kriseforanstaltninger og støtte til landbrug, fiskeri og transport

⁵ Eksklusiv støtte til kriseforanstaltninger og støtte til landbrug, fiskeri og transport

⁶ Rednings- og omstrukturingsstøtte, regionalstøtte, risikokapitalinvesteringer i små og mellemstore virksomheder og garantier.

Stabilisering af de finansielle markeder

Som konsekvens af den økonomiske og finansielle krise og ustabiliteten på de finansielle markeder blev der i 2008 indledt en række kriseforanstaltninger i EU medlemsstaterne. Kriseforanstaltningerne kan opdeles i støtte til stabilisering af det finansielle marked og håndtering af nødlidende banker og støtteforanstaltninger med det formål at lette adgangen til finansiering for virksomhederne under krisen. Sidstnævnte midlertidige EU-rammebestemmelser for statsstøtte⁷ har Danmark alene benyttet til at etablere kortfristede eksportkreditter.

Der er anvendt en række forskellige typer instrumenter i EU til at stabilisere de finansielle markeder og bidrage til at afhjælpe situationen for nødlidende banker. Instrumenterne er generelle og individuelle statsgarantier, tilførsel af likviditet, kapitalrekonstruktion og køb af forringede aktiver.

I EU 27 er der i 2010 ydet statsstøtte og stillet garantier for 8212 mia. kr. (1105 mia. EUR) til stabilisering af de finansielle markeder og udbetalt 87 mia. kr. (11,8 mia. EUR) som følge af midlertidige EU-rammebestemmelser for statsstøtte for at lette adgangen til finansiering under den finansielle og økonomiske krise.

Den danske stat har hovedsageligt gjort brug af garantier og kapitalrekonstruktion via kapitalindsud for at styrke de finansielle institutioners soliditet. Danmark er blandt de medlemsstater, der mest har anvendt garantier målt i pct. af BNP i 2010 med Irland som den største bruger af garantier (207,2 pct.), efterfulgt af Cypern (16,1 pct.), Spanien (11,9 pct.) og Danmark (11,1 pct.). Til sammenligning er volumen af udestående garantier i EU opgjort til 6851 mia. kr. (922 mia. EUR), hvilket svarer til 7,52 pct. af BNP i EU, jf. tabel 3,

Det faktum, at den danske stat primært har anvendt støtte i form af individuelle statsgarantier til at stabilisere det finansielle marked medfører, at det danske støtteniveau for denne form for støtte er forholdsvist højt og ligger lidt over niveauet for EU. Danmarks samlede støtte til stabilisering af det finansielle marked opgøres således til 213 mia. kr. (28,7 mia. EUR) i 2010, hvilket svarer til 12,2 pct. af BNP. En af forklaringerne på det forholdsvist høje støtteniveau er det faktum, at den danske banksektor består af et højt antal - af især mindre - banker (119). Kommissionen har derudover anvendt en metode, hvor støtten i garantiordninger opgøres som det samlede udestående garantibeløb for hver enkelt medlemsstat. Tidligere blev medlemsstaternes støtte i form af garantier opgjort som 10 % af det samlede beløb som staten garanterede for, samt det fulde beløb brugt til rekapitalisering af finansielle institutioner. Kommissionens ændrede opgørelsesmetode medfører, at den samlede støtte udgør en relativ

---

⁷ Meddelelse fra Kommissionen – Midlertidige rammebestemmelser for statsstøtte, der ydes for at lette adgangen til finansiering under den nuværende finansielle og økonomiske krise, (2011/C 6/05).

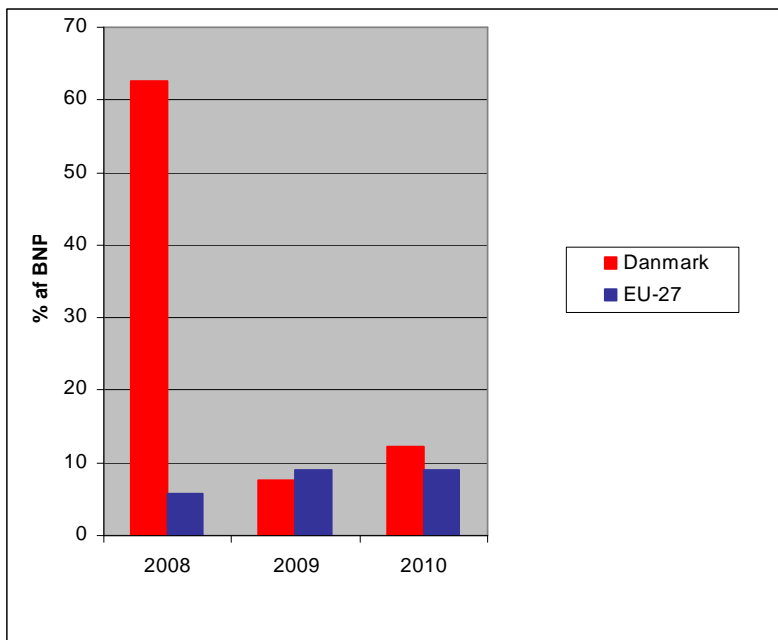
høj andel af BNP for de medlemsstater, der primært har anvendt garantier som støtteinstrument. Det er vurderingen, at den reelle støtte i en garantiordning alene vil kunne opgøres som det tab, staten reelt får, hvis garantien anvendes, og at en sådan opgørelse af støtteelementet for de enkelte medlemsstater, der først ville kunne laves ex post, ville være mere retvisende.

Det skal bemærkes, at den danske støtte til stabilisering af det finansielle marked, herunder støtten i form af garantier, er ydet på markedsvilkår og under forudsætning af, der betales garantipræmie. Garantierne ydes via en fond, der er etableret og finansieret af den danske banksektor, og udbetalingen sker via Finansiell Stabilitet A/S. Det skal i den forbindelse bemærkes, at Kommissionen ofte omtaler Danmark som en rollemodel for etablering af et markedsbaseret støttesystem til stabilisering af de finansielle markeder, og det skal understreges, at den danske stat på nuværende tidspunkt har et positivt resultat af Bankpakkerne på 9,40 mia. kr.

Tabel 3: Støtte til stabilisering af det finansielle marked 2008-2010 i Danmark og EU-27 (mia. kr.)

	Garantier		Likviditet		Kapitalrekonstruktion		Foringede aktiver		Samlet	
	Mia. kr.	% af BNP	Mia. kr.	% af BNP	Mia. kr.	% af BNP	Mia. kr.	% af BNP	Mia. kr.	% af BNP
2008										
<i>EU-27</i>	4.319	4,7%	162	0,17%	841	0,91%	73	0,08%	5395	5,8%
<i>Danmark</i>	1.077	62,1%	4	0,30%	4	0,20%	0	0%	1085	62,6%
2009										
<i>EU-27</i>	6.049	6,9%	493	0,56%	645	0,74%	578	0,66%	7765	8,9%
<i>Danmark</i>	53	3,2%	15	0,90%	60	3,60%	0	0%	127	7,7%
2010										
<i>EU-27</i>	6.851	7,5%	460	0,50%	652	0,72%	249	0,27%	8212	9,0%
<i>Danmark</i>	194	11,1%	5	0,30%	14	0,80%	0	0%	213	12,2%

Kilde: Europa-Kommissionens statsstøtteresultattavle 2011

Figur 2: Omfanget af støtte til stabilisering af det finansielle marked, 2008-2010

Kilde: Europa-Kommissionens statsstøtteresultattavle 2011

“Kommissionens rapport” Report from the Commission, State aid Scoreboard, Report on state aid granted by the EU Member States”, COM (2011) 848 af 1. december 2011 og Kommissionens arbejdsrapport ”Facts and figures on state aid in the EU Member States”, SEC(2011)1487 af 1. december 2011 findes i den fulde længde på:

http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.html